

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 22 stycznia 2024 r.

Poz. 630

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.41.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 19 stycznia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXIV/382/2023 Rady Gminy Ciasna z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za udzielenie pomocy w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, w części określonej w § 2 uchwały, jako sprzecznej z art. 2 i 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 13 grudnia 2023 r. Rada Gminy Ciasna przyjęła uchwałę Nr LXIV/382/2023 w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za udzielenie pomocy w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

W podstawie prawnej uchwały wskazany został m.in. art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), w związku z Uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. poz. 881).

Przedmiotowa uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 20 grudnia 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że w części jest ona niezgodna z prawem.

W § 2 uchwały Rada przyjęła, że: *Traci moc Uchwała Nr III/28/2018 Rady Gminy Ciasna z dnia 28.12.2018 roku w sprawie zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku.*

Organ nadzoru pragnie zauważyć, że uchwała Nr III/28/2018 odnosiła się do programu rządowego zamykającego się w określonych ramach czasowych, tj. w latach 2019-2023. Z tego względu w dniu, w którym zgodnie z intencją Rady miałyby nastąpić skutek w postaci uchylenia uchwały Nr III/28/2018, tj. w dniu 1 stycznia 2024 r., akt ten stał się bezprzedmiotowy z mocy samego prawa. Wobec tego, stanowienie o utracie mocy obowiązującej uchwały Nr III/28/2018 Rady Gminy Ciasna z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku nastąpiło bez wymaganej podstawy prawnej.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art. 7 Konstytucji RP *organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Z przywołanej zasady praworządności wynika, iż organy władzy publicznej, a w tym również Rada, mogą podejmować działania tylko wtedy, gdy pozwala na to przepis prawa. Jak wskazał w jednym ze swych orzeczeń Naczelny Sąd Administracyjny: Do istotnego naruszenia prawa należy*

zaliczyć naruszenie przez organ gminy podejmujący uchwałę lub zarządzenie przepisów o właściwości, podjęcie takiego aktu bez podstawy prawnej, wadliwe zastosowanie normy prawnej będącej podstawą prawną podjęcia aktu, jak również naruszenie przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwały (wyrok NSA z 7.04.2022 r., III FSK 2713/21, LEX nr 3343704).

Z powyższych względów uznać należy, że Rada przyjmując postanowienie zawarte w § 2 uchwały działała bez podstawy prawnej, a co za tym idzie, naruszyła art. 7 Konstytucji RP i dopuściła się istotnego naruszenia prawa.

Omawiane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy bowiem zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, wszczęcie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr LXIV/382/2023 Rady Gminy Ciasna z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za udzielenie pomocy w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 – w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz